

Työmaan sähköinen kulunvalvonta ja työntekijöiden tietojen ilmoittaminen sähköisesti verottajalle

Asko Pitkänen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2015

Rakennustekniikan koulutusohjelma
Tekniikan ja liikenteen ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) Pitkänen Asko	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 15.5.2015
	Sivumäärä 43	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Työmaan sähköinen kulunvalvonta ja työntekijöiden tietojen ilmoittaminen sähköisesti verottajalle		
Koulutusohjelma Rakennustekniikan koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Pekka Lähdesmäki		
Toimeksiantaja(t) Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tilaajana toimi Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy. Opinnäytetyön tarkoitus oli kartoittaa 3-5 Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeisiin sopivaa kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmää, joilla rakennusliike pystyy täyttämään työsuojeluhallinnon määräykset työntekijäluettelon, että verohallintoon tehtävien ilmoitusten osalta. Kartoitusta tarpeen taustalla on 1.7.2014 voimaan tullut laki, joka velvoittaa pääurakoitsijaa ilmoittamaan yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien työntekijöiden tiedot kuukausittain työmaakohtaisesti verohallintoon.</p> <p>Työ aloitettiin keväällä 2015 selvittämällä Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeet kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmästä. Tämän jälkeen etsittiin olemassa olevia järjestelmiä ja perehdyttiin eri järjestelmien ominaisuuksiin. Järjestelmiä suljettiin pois internetsivuilta saatujen tietojen, sähköpostiviestien ja palaverien perusteella.</p> <p>Tulokseksi saatiin, että markkinoilta ei löydy tällä hetkellä sellaista kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmää, joka täyttäisi sellaisenaan Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeet. Opinnäytetyössä tuodaan esille kolme järjestelmää, jotka soveltuvat parhaiten ilman muutoksia Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeisiin.</p> <p>Opinnäytetyössä esitettyjen tulosten pohjalta Rakennusliike Pekka Hämäläisellä on tarvittavat tiedot yrityksen tarpeiden mukaisesta kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmästä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Kulunvalvonta, Tiedonantovelvollisuus		
Muut tiedot		

Author(s) Last name, First name Pitkänen, Asko	Type of publication Bachelor's thesis	Date 15.5.2015
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 43	Permission for web publication: x
Title of publication Electronic access control on construction site and electronic employee information for tax office		
Degree programme Civil engineering		
Tutor(s) Lähdesmäki, Pekka		
Assigned by Rakennusliike Pekka Hämmäläinen Oy		
Abstract <p>This thesis was assigned by Rakennusliike Pekka Hämmäläinen Oy. The purpose of the thesis was to survey 3 to 5 access control systems and notification systems so that the construction company is able to fulfill the demands of the decrees set by occupational safety and health administration about employee rosters and also about the notification set by the Finnish tax administration. The background of this thesis is the law that came into effect on 7.1.2014. The law obligates the main contractor to give notification data about employees working on the common construction site to the Finnish tax administration which needs this employee data every month.</p> <p>The thesis was started in spring 2015 by identifying Rakennusliike Pekka Hämmäläinen's needs regarding to the access control system and the notification system. After this existing systems were studied and the writer got acquainted with the features of the different systems. Some systems were excluded based on information from the websites, e-mails and meetings.</p> <p>The thesis result was that at the moment there is not a system in the market to fully fulfill Rakennusliike Pekka Hämmäläinen's needs. The thesis highlights the three systems best suited to the needs of Rakennusliike Pekka Hämmäläinen without modification.</p> <p>With the result of this thesis Rakennusliike Pekka Hämmäläinen has obtained the necessary information about the access control system and notification system which best fulfill their needs.</p>		
Keywords/tags (subjects) Acces control, Obligation of announcement		
Miscellaneous		

Sisältö

Kuviot	2
Taulukot	2
MÄÄRITELMÄT	3
1. TYÖN LÄHTÖKOHDAT	5
1.1 Työn tausta	5
1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset.....	5
1.3 Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy	6
2. TIEDONANTOVELVOLLISUUS	7
2.1 Yleistä.....	7
2.2 Tilajaan tiedonantovelvollisuus urakkaa koskevista tiedoista.....	9
2.2.1 Yleistä.....	9
2.2.2 Tilajaa koskevat määräykset urakkatietojen osalta	10
2.2.3 Tiedonantovelvolliset työt	11
2.2.4 Urakkatietojen ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolella olevat työt.....	12
2.3. Päätoteuttajan ilmoittamien työntekijätietojen tietosisältö.....	14
2.3.1 Yleistä.....	14
2.3.2 Tiedonantovelvollinen päätoteuttaja	16
2.3.3 Työt, joista päätoteuttajan tulee ilmoittaa työntekijätiedot verottajalle	17
2.3.4 Työt joista ei tarvitse toimittaa työntekijätietoja	18
2.4. Tiedonantovelvollisia koskevat aikamäärät.....	19
2.4.1 Tietojen ilmoittamisen ajankohta.....	19
2.4.2 Milloin tiedonantovelvollisuus alkaa?	20
2.4.3 Tiedonantovelvollisuuden päättyminen	21
2.5 Tietojen ilmoittaminen sähköisesti verohallintoon	21
2.5.1 Sanktiot tietojen ilmoittamatta jättämisestä.....	21
2.5.2 Tilanteet, jolloin laiminlyönti maksua ei määrätä päätoteuttajalle.....	22
3. TYÖMAAN KULUNVALVONTA	22
3.1 Yleistä.....	22
3.2 Kulkulupaluettelosta esitettävät tiedot	23
3.3 Kuvallinen henkilötunniste	24
3.4 Ulkomaalaiset työntekijät	25
4. RAKENNUSLIIKE PEKKÄ HÄMÄLÄISEN TARPEET SÄHKÖISEEN KULUNVALVONTA- JA ILMOITUSJÄRJESTELMÄÄN	25

5. KULUNVALVONTA- JA ILMOITUSJÄRJESTELMIÄ TUOTTAVIEN YRITYSTEN ENSIMMÄISEN VAIHEEN KARSINTA.....	27
6. KULUNVALVONTA-JA ILMOITUSJÄRJESTELMÄN VALINTAPROSESSI	29
6.1 Kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmien toinen karsinta	29
6.1 Cramo control	31
6.2 East Dataconst	33
6.3 Raksavalvoja.....	34
6.4 Valittujen järjestelmien vertailu	35
7. JOHTOPÄÄTÖKSET	36
8. POHDINTA.....	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	41
Liite 1. Esimerkki RFID-lukijalaitteesta.....	41
Liite 2. Esimerkki RFID-tunnisteesta	42
Liite 3. Valttikortti	43

Kuviot

Kuvio 1. Urakkatietojen ilmoittaminen verohallintoon	7
Kuvio 2. Työntekijätietojen ilmoittaminen verohallintoon.....	8

Taulukot

Taulukko 1. Ilmoitettavat tiedot urakasta.....	10
Taulukko 2. Ilmoitettavat tiedot työntekijöistä	15
Taulukko 3. Ensimmäinen valinta kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmistä.....	29
Taulukko 4. Toinen poissulkeminen Kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmistä	31
Taulukko 5. Valittujen kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmien vertailu	35

MÄÄRITELMÄT

Aliurakoitsija

Suorittaa sopimuksen mukaisen urakkaosuuden, jonka pääurakoitsija on tilannut. Aliurakoitsijan tilaajana toimii pääurakoitsija.

Päätoteuttaja

Työmaalla pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja tai rakennuttajan nimeämä pääurakoitsija. Jos rakennuttaja ei ole nimennyt päätoteuttajaa erikseen toimii rakennuttaja itse päätoteuttajana.

Pääurakoitsija

Tilaajan nimeämä urakoitsija, joka suorittaa sopimuksen mukaiset työt rakennustyömaalla ja vastaa työmaan johtovelvollisuuksista.

Rakennusurakka

Urakoitsija suorittaa tilaajan/rakennuttajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisen rakennustyön.

Rakennuttaja

Henkilö tai taho, jolle pääurakoitsija suorittaa rakennustyön. Ottaa viime kädessä vastaan valmistuneen työn.

RFID

Radio frequency identification. Tekniikka toimii radioaaltojen välityksellä ja sen avulla pystytään tunnistamaan ja yksilöimään henkilöitä, tuotteita ja asioita. RFID tekniikka perustuu tietojen tallentamiseen, RFID-tunnisteeseen ja tallennettujen tietojen langattomaan lukemiseen RFID-lukulaitteella.

Tilaaja

Urakkasuorituksen tilannut osapuoli, joka toimii urakoitsijan sopimuskumppanina.

Urakkatiedot

Tilaaaja ilmoittaa verohallintoon urakkasopimusta koskevat tiedot. Ilmoittaa urakan kokonaissumman tai vaihtoehtoisesti laskutetun määrän ilmoitusajanjaksolta, urakoitsijan tiedot ja työnkeston.

Yhteinen rakennustyömaa

Työmaa, jossa rakennustyötä suorittaa samanaikaisesti tai peräkkäin useampi kuin yksi työnantaja tai itsenäisen työnsuorittaja.

1. TYÖN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Työn tausta

Yksi hallituksen painopistealueista on harmaan talouden torjunta. Ensimmäinen askel oli siirtyminen veronumeromenettelyyn, joka tarkoittaa, että kaikilla rakennustyömaalla työskentelevillä on oltava esillä kuvallinen henkilötunniste ja henkilön veronumero, joka on merkitty veronumerorekisteriin. Veronumeromenettely ei kuitenkaan yksistään riitä tarpeeksi tehokkaaseen valvontaan harmaata taloutta vastaan. Käyttöön otettiin 1.7.2014 uusi tiedonantovelvollisuus rakennustyömailla. 1.7.2014 lähtien rakennustyömaalla työskentelevien työntekijöiden ja rakennusurakoita koskevat tiedot on ilmoitettava kuukausittain verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Eduskunta hyväksyi lait (363/2013 ja 364/2013), joiden nojalla tilaajalla on velvollisuus ilmoittaa verohallintoon urakkaa koskevia tietoja ja päätoteuttajalla on velvollisuus ilmoittaa tiedot yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä työntekijöistä verohallinnolle. Tiedonantovelvollisuus koskee myös rakennuttajana toimivia yksityishenkilöitä silloin kun rakentaminen edellyttää rakennuslupaa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy pyysi minua tekemään opinnäytetyön työmaan sähköisestä kulunvalvonnasta ja työntekijätietojen sähköisestä ilmoittamisesta verottajalle. Sähköisellä kulunvalvonnalla halutaan tehostaa kulunvalvontaa ja varmistaa, että kaikilla työntekijöillä on varmasti kulkulupa yhteiselle rakennustyömaalle. Sähköisellä kulunvalvonnalla päästään myös pois nykyisestä käytännöstä, jossa kulkulupa kirjoitetaan paperille. Samaa sähköistä kulkulupaluetteloä voidaan käyttää pohjana ilmoitettaessa verottajalle työntekijätietoja. Sähköistämällä on tarkoitus helpottaa kulunvalvontaa ja tehostaa työntekijätietojen ilmoittamista verohallintoon.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa olemassa olevia järjestelmiä, joita valittiin aluksi 19 ja tarkoitus oli löytää 3-5 järjestelmää, jotka täyttävät parhaiten rakennusliikkeen tarpeen sähköisen kulunvalvonnan ja verottajalle tietojen ilmoittamisen osalta. Tulevan järjestelmän on oltava myös helppokäyttöinen niin työnjohtajille kuin työntekijöille. Uuden järjestelmän tavoitteena on vähentää työnjohdon taakkaa kulunvalvonnan osalta sekä nopeuttaa tietojen ilmoittamista verohallintoon. Valittavan järjestelmän tulee myös toimia omien työntekijöiden osalta yhteydessä ennestään käytössä olevaan Timeworks-järjestelmään, jota käytetään työntekijöiden työaikojen ja työmaiden seuraamiseen. Vaikka opinnäytetyössä esitelläänkin minusta yritykselle parhaiten sopiva järjestelmä, se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että yritys ottaa kyseisen järjestelmän käyttöön.

Opinnäytetyössä ei käsitellä yksityisten henkilöiden vastuita ja tiedonantovelvollisuuksia. Tarkoituksena oli käsitellä uutta tiedonantovelvollisuutta vain niiltä osin, kuin se koskee Rakennusliike Pekka Hämäläistä. Opinnäytetyössä ei ollut tarkoitus arvioida tai kehittää Rakennusliike Pekka Hämäläisen nykyisiä menetelmiä, vaan keskittyä pelkästään kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmän etsimiseen.

1.3 Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy

Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy on perustettu vuonna 1988. Rakennusliike tarjoaa rakennusalan palveluita; suurin työllistäjä ovat sisäilmakohteet, mutta rakennusliike rakentaa myös uudiskohteita. Yritys toimii Jyväskylän lähialueilla, tuotanto ja varasto sijaitsevat Laukaan Vihtavuorella. Varasto ja tuotantotiloihin kuuluu n. 200m² lämmitetty varastorakennus. Rakennusliike Pekka Hämäläinen työllistää tällä hetkellä n. 40 henkilöä. (P.Hämäläinen N.d.)

Yrityksen työmaiden koko vaihtelee 1-2 kirvesmiehen työmaista suuriin saneerauskohteisiin, joissa voi työskennellä samanaikaisesti useita kymmeniä työntekijöitä.

Oma tausta yrityksessä

Suoritin työnjohtoharjoittelun Rakennusliike Pekka Hämäläisellä kesällä 2014. Työnjohtoharjoittelun jälkeen sain jatkaa yrityksessä kesätöitä. Toimin harjoittelun ja kesätöiden aikana aputyönjohtajana Tikan koulun julkisivusaneerauksessa. Aputyönjohtamistöiden ohessa tein myös kirvesmiehen töitä.

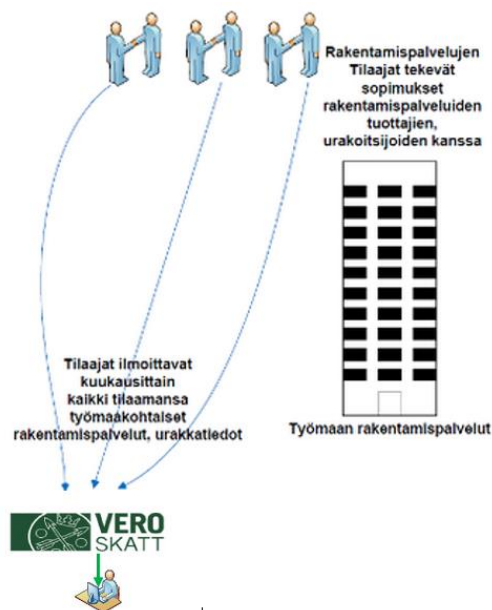
2. TIEDONANTOVELVOLLISUUS

2.1 Yleistä

Tiedonantovelvollisuus koskee kaikkia yrityksiä, kuntia, yhdistyksiä, asunto-osakeyhtiöitä ja valtiota, jotka tilaavat rakentamispalveluita tai rakennuttavat (Rakentamisen uudet velvoitteet 2014).

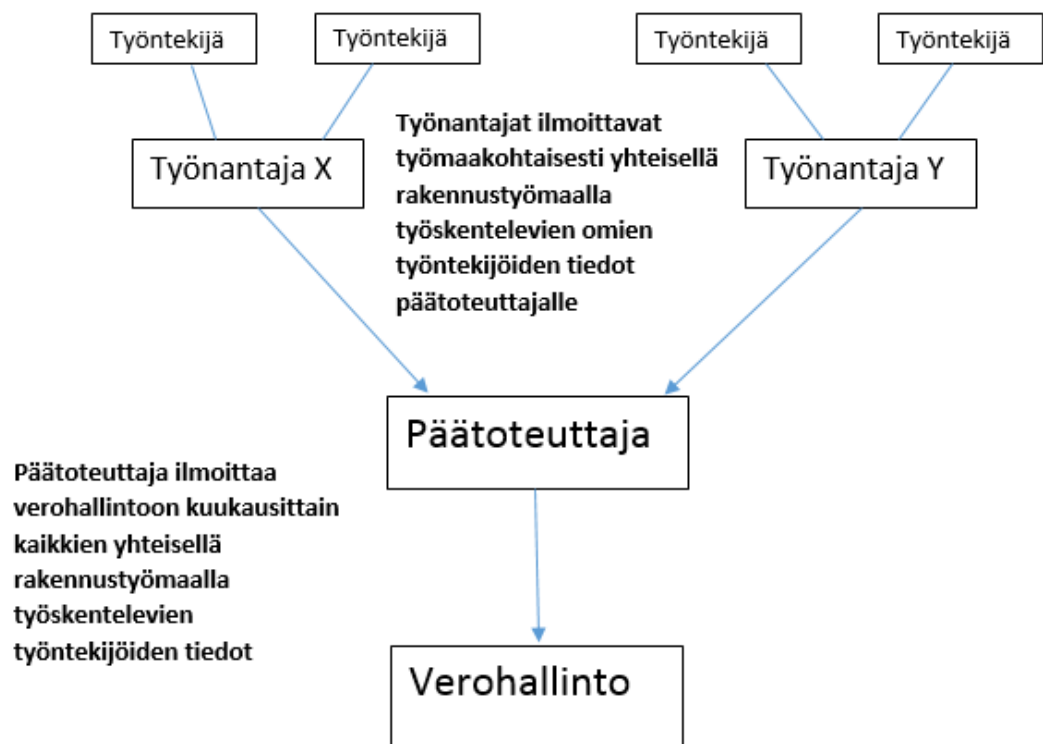
Tiedot ilmoitetaan urakkatietoina tai työntekijätietoina.

Urakkatietoina tilaaja ilmoittaa verohallintoon urakkasopimusta koskevia tietoja ja urakkasopimukseen liittyvää tapahtumatietoa (ks. kuvio1). Tilaajan on ilmoitettava kuukausittain verohallintoon, keneltä on rakentamispalvelutyön tilannut. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kuvio 1. Urakkatietojen ilmoittaminen verohallintoon (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014).

Työntekijätietoina päätoteuttaja ilmoittaa verohallintoon kaikkien yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien työntekijöiden tiedot. Itsenäisten työsuorittajien tiedot on myös ilmoitettava verohallintoon. Päätoteuttaja ilmoittaa työntekijätiedot rakennustyömaittain. Yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien yritysten on ilmoitettava työntekijätiedot päätoteuttajalle, joka ilmoittaa kaikkien yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien tiedot verohallintoon kuukausittain (ks. kuvio 2). (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kuvio 2. Työntekijätietojen ilmoittaminen verohallintoon

Urakka- ja työntekijätietoja ilmoitetaan eri perusteilla verohallintoon. Urakkatiedot ilmoitetaan silloin kun suoritetaan rakentamispalvelua, joka on esitetty arvonlisäverolaissa (L 30.12.1993/1501). Lisäksi urakkatiedot on annettava kun on kyse telineiden pystytys- tai purkutyöstä ja työvoiman vuokrauksesta edellä mainittuihin töihin. Työntekijätiedot on ilmoitettava verohallintoon, kun on kyse yhteisellä rakennustyömaalla työskentelystä. Yhteisen rakennustyömaan määritelmä on esitetty valtionneuvoston asetuksessa rakennustyön turvallisuudesta (A 20.3.2009/205). Yhteisellä rakennustyömaalla tarkoitetaan rakennustyömaata, jossa tehdään asetukseen (A

20.3.2009/205) kuuluvaa työtä, ja samalla työmaalla toimii samanaikaisesti tai peräkkäin vähintään kaksi eri työnantajaa tai itsenäistä työnsuorittajaa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Urakka- ja työntekijätietojen tiedonantovelvollisuuden raja-arvot määräytyvät eri perustein. Tiedonantovelvollisuudet edellä mainituissa tapauksissa ovat itsenäisiä, ja niitä ei voi välttämättä rinnastaa toisiinsa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tiedonantovelvollisuus koskee myös yksityisiä henkilöitä, joiden tilaama rakennustyö on rakennusluvan alaista rakentamista. Yksityisen henkilön on ilmoitettava yritysten tiedot, jotka ovat olleet mukana suorittamassa rakennustöitä. Yksityinen henkilö on myös velvollinen ilmoittamaan yrityksiensä töistä maksetut suoritteet, työntekijöille maksetut palkat ja vastikkeet. Ilmoitus on tehtävä verohallintoon ennen loppukatselmusta. Loppukatselmuksen yhteydessä yksityisen henkilön tulee esittää verohallinnon antama todistus rakennusvalvontaviranomaiselle, josta käy ilmi, että hän on täyttänyt tiedonantovelvollisuutensa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.2 Tilaajan tiedonantovelvollisuus urakkaa koskevista tiedoista

2.2.1 Yleistä

Tilaajan on ilmoitettava niiden yritysten tiedot verottajalle, jotka suorittavat tilaajalle arvonnäkövoimalla tarkoitettua rakentamispalvelua tai telineiden pystytys- tai purkutyötä tai jotka vuokraavat tilaajalle työvoimaa edellä mainittuihin tarkoituksiin. Tilaaja on ilmoitusvelvollinen verottajalle, kun sopimuksen kokonaisarvo ilman arvonnäkövoimaa ylittää 15 000 euroa. Tiedot annetaan työmaakohtaisesti kuukausittain viimeistään kohdekuukautta toiseksi seuraavan kuukauden viidentenä päivänä. Esimerkiksi heinäkuun tiedot on ilmoitettava verottajalle viimeistään syyskuun viidentenä päivänä. (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 2014.)

Tiedonantovelvollisen on ilmoitettava verohallintoon taulukossa 1 esitetyt asiat.

Taulukko 1. Ilmoitettavat tiedot urakasta (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 2014)

1. Tilaajan yksilöinti ja yhteys- henkilön tiedot	Y-tunnus, Yhteyshenkilön etu- ja sukunimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite
2. Työmaan sijainti	Työmaan osoite, kunta ja työmaan numero
3. Urakoitsijan yksilöintitiedot ja yhteyshenkilön tiedot	Y-tunnus ja yhteyshenkilön nimi
4. Urakan määrä ilmoitusjakson aikana	Urakan laskutettu määrä, maksettu määrä ja mahdolliset ennakkomaksut
5. Urakan kokonaissumma	Urakkasopimuksessa ilmoitettu urakan kokonaissumma
6. Sovelletaanko urakkaan käännettyä arvolisäverovelvollisuutta	Kyllä tai ei
7. Urakan toimeksiannon laji	Urakointi, työvoiman vuokraus vai jatkuva- luonteinen kunnossapitotyö
8. Urakan alku- ja loppupäivä- määrä	Ilmoitetaan urakkasopimuksessa ilmoitetut päivämäärät

2.2.2 Tilaajaa koskevat määräykset urakkatietojen osalta

Rakentamispalvelua tilaavat yritykset tai toimijat ovat tiedonantovelvollisia urakkatietojen osalta. Seuraavista tahoista kuka vain voi toimia tilaajana; rakennuttaja, pääurakoitsija, sivu-urakoitsija tai aliurakoitsija. Tilaaja on taho, joka tilaa sopimuskumppaniltaan (pääurakoitsija, sivu-urakoitsija tai aliurakoitsija) rakennusurakan. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tilaajana voi toimia myös luonnollinen henkilö, jos rakennuttaminen liittyy hänen yritystoimintansa harjoittamiseen. Tällöin luonnollisen henkilön on ilmoitettava tilaamiansa rakennuspalveluiden tiedot ja määrät kuukausittain verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tiedonantovelvollisuudesta on säädetty verotusmenettelylain (L 18.12.1995/1558) kohdassa 15 c § seuraavaa:

Tilaaajan on toimitettava kuukausittain verohallinnolle verovalvontaa varten tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot niistä yrityksistä, jotka suorittavat tilaajalle arvonlisäverolain (1501/1993) 31 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettua rakentamispalvelua taikka rakennustelineiden pystytys- tai purkutyötä tai jotka vuokraavat tilaajalle työvoimaa edellä mainittuihin tarkoituksiin. Lisäksi tilaaajan on toimitettava tiedot toimeksiannon lajista, kestosta ja työmaan sijainnista sekä tilaaajan näille yrityksille maksamista vastikkeista.

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta sekä oikeudesta olla antamatta tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja tilanteissa, joiden merkitys on taloudellisesti tai veronvalvonnallisesti vähäinen.

(L 30.12.1993/1501.)

Tilaaaja voi erikseen sopimalla siirtää tiedonantovelvollisuuden toiselle taholle. Tämä ei kuitenkaan muuta sitä, että tilaaaja itse on viime kädessä vastuussa tiedonantovelvollisuuden täyttämisestä. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.2.3 Tiedonantovelvolliset työt

Rakentamispalvelut, jotka täyttävät arvonlisäverolaissa säädetyt säännökset, ovat velvollisia ilmoittamaan urakatiedot verohallintoon. Arvolisäverolain(1501/1993) 31.3 §:n 1 mukaan rakentamispalveluja ovat seuraavat:

”1) Kiinteistöön kohdistuva rakennus- ja korjaustyö sekä työn yhteydessä asennetun tavaran luovuttaminen” (L 30.12.1993/1501).

Lisäksi valtioneuvoston asetuksen rakennustyön turvallisuudesta (205/2009) 1 §:ssä rakennustyö määritellään seuraavasti:

Tätä asetusta sovelletaan maan alla ja päällä sekä vedessä tapahtuvaan rakennuksen ja muun rakennelman uudis- ja korjausrakentamiseen ja kunnossapitoon sekä näihin liittyvään asennustyöhön, purkamiseen, maa- ja vesirakentamiseen sekä rakentamista koskevaan suunnitteluun. Lisäksi asetusta sovelletaan näitä töitä koskevan rakennushankkeen valmisteluun ja suunnitteluun. (A 26.3.2009/205.)

Asetusta voidaan soveltaa rakentamisen osalta laaja-alaisesti, joten kaikki rakentamiseen liittyvä toiminta kuuluu soveltamisalaan (Mikä on rakennustyötä? 2014).

Rakennustöihin luetaan sovellusalan mukaan: talon rakennustyöt, infrarakentaminen, LVIS- työt ja maarakentamisen työt. Edellä mainittujen töiden muutos ja korjaustyöt kuuluvat myös sovellusalan piiriin. Vedessä tehtäviksi rakennustöiksi luetaan ruoppaustyöt, patojen rakentaminen ja vedenalainen louhinta. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Rakennuksiin tai muihin rakennelmiin kohdistuva korjausrakentaminen, huoltotyöt ja asennukset ovat (205/2009) 1 §:n mukaista rakennustyötä (Mikä on rakennustyötä? 2014).

Rakennuksiin asennettavien kiinteiden laitteiden tai järjestelmien asentamisen ja huoltaminen luetaan rakennustyöksi silloin, kun ne parantavat rakennuksen yleistä käyttöä. Tällaisten asennus- ja huoltotöiden piiriin kuuluvat esimerkiksi hissit, valvonta-, hälytys-, ilmanvaihto- ja sammutusjärjestelmät. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.2.4 Urakkatietojen ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolella olevat työt

Suunnittelua, valvontaa ja muuta näihin verrattavaa palvelua ei lueta kuuluvaksi ilmoitusvelvollisuuden piiriin, jos edellä mainitut palvelut on hankittu erikseen. Jos suunnittelu tai valvonta tilataan rakennuspalvelun suorittavalta yhtiöltä ja se on sovittu erikseen osana urakka- tai rakentamissopimuksessa, kuuluvat tällöin myös edellä mainitut työt ilmoitusvelvollisuuden piiriin. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tietoja ei tarvitse ilmoittaa myöskään tavaran kaupasta tai muista palveluista, jotka ovat osa rakennustoimialaa, kunhan ne eivät ole rakentamispalveluita. Esimerkiksi rakennusalan yrityksen ostamat rakennusmateriaalit ja työkalut tavarantoimittajalta tai aliurakoitsijalta ostettu työterveyshuolto eivät ole tiedonantovelvollisuuden piirissä. Kun rakentamispalvelu on pääsuorite, sovelletaan tiedonantovelvollisuutta siten, että sivusuoritteen osuutta (esimerkiksi rakennusmateriaalit) ei eritellä pois. Tällöin tiedot ilmoitetaan sekä rakentamispalveluista sekä rakennusmateriaaleista. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tuotantolaitosten laitteiden asennus-, korjaus- ja kunnossapitotyöt eivät kuulu arvoisäverolaissa säädettyyn rakentamispalveluun, koska niitä ei katsota osaksi kiinteistöä. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kiinteistönhoitoon ja kiinteistöihin liittyvät huoltotyöt eivät kuulu rakentamispalveluihin, joten näistä töistä ei tarvitse ilmoittaa verohallintoon. Kiinteistönhoitopalveluihin luetaan jatkuva palvelu, jolla pyritään ylläpitämään asumisviihtyvyyttä, turvallisuutta ja rakennuksen yleistä kuntoa. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi: siivous, lumenauraus, hiekoitus, lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien hoito ja pienet korjaustyöt, tilojen kunnossapito ja nuohous. Kiinteistönhoitosopimukseen kuuluvat työt eivät ole rakentamispalvelua. Mikäli kiinteistönhoidon hoitava yritys veloittaa tekemistään korjaustöistä erikseen katsotaan sen olevan rakentamispalvelua, jolloin kyseiset korjaustyöt kuuluvat ilmoitusvelvollisuuden piiriin ja niistä on ilmoitettava verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kiinteistöön asennetut valvonta- ja hälytysjärjestelmät, ilmanvaihto-, sammutus- ja valaistuksenohjausjärjestelmät ja muut vastaavanlaiset järjestelmät luetaan asennuksen jälkeen osaksi kiinteistöä ja niiden korjaus-, huolto- ja asennustyöt luetaan rakentamispalveluiksi ja kuuluvat siten tiedonantovelvollisuuden piiriin. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kun työ tilataan oman organisaation eri yksiköltä tai saman konsernin sisältä, jotka toimivat samalla y-tunnuksella, ei urakkatietoja tarvitse ilmoittaa. Kuitenkin urakka-

tiedot tulee ilmoittaa, kun rakentamistyö tilataan samaan konserniin kuuluvasta yhtiöstä, mikäli urakkasumma ylittää 15 000 euroa ilman arvolisäveroa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Verovalvonnallisesti vähäisissä tilanteissa verohallinto on päättänyt rajoittaa tietojen antamista. Tietoja ei tarvitse antaa jos sopimuksen summa ei ylitä ilman arvolisäveroa 15 000 euroa. Työn aikana ilmoitusvelvollisuus alkaa siitä kuusta, missä 15 000 euron rajan tiedetään ylittyvän. Ennen raja-arvon ylitystä olevia tietoja ei tarvitse ilmoittaa takautuvasti. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Urakkatietojen alaraja on sopimuskohtainen, ei työmaakohtainen. Jos urakkasopimuksessa on useita työmaita ja urakkasopimuksen summa ylittää 15 000 euroa, on tiedot toimitettava verottajalle, vaikka yhden työmaan urakka arvo jää alle 15 000 euron. Samalla sopimuksella tehtäessä useita työmaita ilmoitetaan urakan kokonaissummassa erikseen jokaisen työmaan osuus kokonaisurakan määrästä. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kun tarkastellaan ylittyykö 15 000 euron raja-arvo, voidaan raja-arvoa laskettaessa yhtenä sopimuksena pitää selvästi erillistä rakentamispalvelua koskevaa tilausta, jolloin vastike määräytyy yhden tilauksen mukaisesti (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014).

2.3. Pää toteuttajan ilmoittamien työntekijätietojen tietosisältö

2.3.1 Yleistä

Pää toteuttaja on velvollinen ilmoittamaan yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien henkilöiden, itsenäisten työsuorittajien, työnantajien ja vuokratyöntekijöiden tiedot verohallintoon, kun työmaakohtaisesti hankkeen kokonaisarvo ylittää ilman arvolisäveroa 15 000 euroa. Tiedot tulee ilmoittaa työmaakohtaisesti viimeistään kohdekuuta toiseksi seuraavan kuukauden viidentenä päivänä, eli heinäkuun tiedot tulee ilmoittaa viimeistään syyskuun viidentenä päivänä. (Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 2014.)

Pääurakoitsijan on ilmoitettava verohallintoon taulukossa 2 luetellut tiedot.

Taulukko 2. Ilmoitettavat tiedot työntekijöistä (Rakentamisen uudet velvoitteet 2014)

1. Pää toteuttajan tunnistetiedot	Yrityksen nimi, Y-tunnus, kotivaltio, osoitetiedot Suomessa ja yhteyshenkilön tiedot
2. Työmaan sijainti	Työmaan numero, Työmaan osoite ja kunta
3. Työntekijän henkilötunnus tai työntekijän veronumero ja syntymäaika	Verohallinto suosittelee henkilötunnuksen käyttöä
4. Työntekijän nimi	Työntekijän etu- ja sukunimi
5. Työntekijän yhteystieto	Työntekijän puhelinnumero
6. Osoitetiedot asuinvaltiossa, jos kotivaltio muu kuin Suomi lähetetyn työntekijän todistus E101/E102, A1 (onko todistusta kyllä vai ei)	Jos työntekijän kotivaltio ei ole Suomi on työntekijästä ilmoitettava kotivaltion lähiosoite, postinumero, postitoimipaikka ja kyseisen maan nimi.
7. Työsuhteenlaatu (työsuhteinen, vuokratyöntekijä, ammatinharjoittaja, harjoittelija vai talkootyöntekijä)	Vuokratyöntekijöiden tiedot ja vuokratyönantajan edustajan nimi- ja yhteystiedot pää toteuttajalle ilmoittaa käyttäjäryitys
8. Töiden aloitus- ja lopetuspäivämäärä	Työskentelypäivät ja tehdyt työtunnit voi halutessaan ilmoittaa, ei pakollinen tieto. Lopetuspäivämääräksi riittää arvio jos tarkkaa päivämäärää ei ole tiedossa.
9. Työnantaja, työnantajan y-tunnus ja työnantajan yhteystiedot (sähköposti tai puhelinnumero)	Ammatinharjoittajien osalta merkitään ammatinharjoittaja. Ulkomainen tunniste, jos työnantajalla ei ole y-tunnusta.

Työnantaja, jolla ei ole olemassa suomalaista y-tunnusta, ilmoitetaan ulkomaisen tunnuksen mukaan:

1. Arvonlisäverotunniste
2. Ulkomainen kaupparekisterimerkintää vastaava tunnus
3. TIN, ulkomailla verotuksessa käytettävä tunnus

4. Ulkomainen henkilötunnus.

Ensimmäinen vaihtoehto on aina merkitä ilmoitukseen arvonlisäverotunniste. Jos sitä ei kuitenkaan ole, ilmoitetaan ulkomaista kaupparekisterimerkintää vastaa tunnus. Jos sitäkään ei ole, ilmoitetaan TIN-tunnus. Viimeinen vaihtoehto on ilmoittaa ulkomainen henkilötunnus. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.3.2 Tiedonantovelvollinen päätoteuttaja

Päätoteuttaja on velvollinen antamaan rakennustyömaalla työskentelevien työntekijöiden tiedot verottajalle. Päätoteuttajan tulee omien työntekijöiden lisäksi ilmoittaa muiden urakoitsijoiden tiedot, jotka työskentelevät samalla työmaalla, sekä itsenäisten työsuorittajien ja vuokratyöntekijöiden tiedot. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Päätoteuttaja on rakennuttajan nimeämä pääurakoitsija tai pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja tai sellaisen puuttuessa rakennuttaja itse (205/2009) 2 §:n 4. Jos rakennuttaja ei ole nimennyt pääurakoitsijaa on hän itse tiedonantovelvollinen. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Päätoteuttaja myöntää työmaalla työskenteleville kulkuluvan, joka oikeuttaa oleskeluun rakennustyömaalla. Kaikki rakennustyömaalla työskentelevät henkilöt on merkattava kulkulupaluetteloon. Päätoteuttajan tulee kuukausittain ilmoittaa kulkulupaluetteloon merkattujen henkilöiden tiedot verohallintoon. Luettelon pitää olla ajan tasalla ja viranomaisten on pystyttävä tarkistamaan se helposti. Päätoteuttaja ilmoittaa vain ilmoitusjaksolla työskennelleiden työntekijöiden tiedot verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Kulkulupaluetteloon merkattavat tiedot ovat yleensä puutteellisia verohallinnon tiedonantovelvollisuuteen täyttämistä varten. Tämän takia jokainen työmaalla toimiva yritys ja itsenäinen työsuorittaja on velvollinen ilmoittamaan työntekijöiden tiedot päätoteuttajalle erikseen (esimerkiksi sähköisesti), jotta päätoteuttaja pystyy täyttämään verohallinnon määrään tiedonantovelvollisuutensa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Verotusmenettely laissa(1995/1558) 15b § on säädetty työmaan päätoteuttajan velvollisuudesta antaa työntekijöitä koskevia tietoja seuraavasti:

Työturvallisuuslain (738/2002) 7 §:ssä tarkoitetun yhteisen rakennustyömaan pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan on toimitettava kuukausittain verohallinnolle verovalvontaa varten yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista samoin kuin työnantajista ja vuokratyönteettäjistä tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot sekä tiedot työnantajan kotivaltioista, työ- ja toimeksiantosuhteenlaadusta sekä työskentelyä ja Suomessa oleskelua samoin kuin vakuuttamista koskevat tiedot. Tietoja ei kuitenkaan toimiteta tilapäisesti tavaraa työmaalle kuljettavista henkilöistä.

Yhteisellä rakennustyömaalla toimivan yrityksen on toimitettava työmaan pääurakoitsijalle tai muulle päätoteuttajalle työmaalla työskentelevistä työntekijöistään 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Itsenäisen työnsuorittajan on annettava itseään koskevat vastaavat tiedot. Tiedot on annettava ennen työskentelyn aloittamista, ja niissä tapahtuneista muutoksista on annettava tieto viipymättä.

Mitä tässä pykälässä säädetään pääurakoitsijasta tai muusta päätoteuttajasta, sovelletaan rakennuttajaan, jos työmaalla ei ole pääurakoitsijaa tai muuta päätoteuttajaa.

Tässä pykälässä tarkoitetun tiedonantovelvollisen on säilytettävä ne tiedot ja asiakirjat, joista tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja on saatavissa, kuuden vuoden ajan sen vuoden päättymisestä, jona työmaa valmistui, ellei muualla laissa säädetä pidempää säilytysaikaa.

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta sekä oikeudesta olla antamatta tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja tilanteissa, joiden merkitys on taloudellisesti tai verovalvonnallisesti vähäinen. (L 24.5.2013/363.)

2.3.3 Työt, joista päätoteuttajan tulee ilmoittaa työntekijätiedot verottajalle

Päätoteuttaja on velvollinen toimittamaan tiedot verohallintoon kaikista työntekijöistä, jotka työskentelevät yhteisellä rakennustyömaalla. Yhteisellä rakennustyömaalla tarkoitetaan työpaikkaa, jossa tapahtuu samanaikaista tai peräkkäistä työtä useamman kuin yhden yrityksen tai itsenäisen työnsuorittajan toimesta. Pääurakoitsija on tiedonantovelvollinen verohallinnolle myös niistä henkilöistä, jotka eivät suoranaisesti suorita rakentamistöitä yhteisellä rakennustyömaalla. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi toimistotyöntekijät, siistijät, vartijat ja oppilaitoksen harjoittelijat. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.3.4 Työt joista ei tarvitse toimittaa työntekijätietoja

Työmaalle tavaraa kuljettavien henkilöiden ei katsota kuuluvaksi yhteiseen rakennustyömaahan, ellei tavaraa toimittava henkilö osallistu rakennustyön tekemiseen. AVI on antanut erillisen ohjeen töistä, jolloin kuljettajan katsotaan osallistuvan rakennustyömaalla työntekoon. Jos kuljettaja työskentelee muualla kuin auton lavalla tai sen välittömässä läheisyydessä, katsotaan kuljettajan tekevän työtä rakennustyömaalla. Jos elementtiauton kuljettaja purkaa elementtilastin muualle, kuin elementeille osoitettuun varastointipaikkaan tai osallistuu elementtien asennukseen, katsotaan hänen osallistuvan työntekoon rakennustyömaalla. Betoniauton kuljettaja osallistuu rakennustyömaalla työskentelyyn, jos kuljettaja alkaa pumppaamaan betonia kohteeseen. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Viranomaisia ja vierailijoita ei tarvitse ilmoittaa verohallintoon, kunhan he eivät osallistu rakennustyön tekemiseen. Jos kuitenkin tavarantoimittaja tai rakennuskonsultti, jonka kanssa on tehty sopimus rakennustarvikkeen toimittamisesta, vierailee työmaalla, katsotaan hänen osallistuvan rakennustyömaalla työskentelyyn, jolloin henkilön tiedot on ilmoitettava verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Rakennustyömaalla, jota ei voida rajata siten, että siellä työskentelisi vain rakennustyöntekijöitä, ilmoitetaan verohallintoon vain ne henkilöt, jotka osallistuvat rakennustöihin. Tällaisia rakennustyömaita voi esiintyä esimerkiksi sairaaloissa, kouluissa, kauppakeskuksissa ja teollisuusrakennuksissa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tuotantolaitoksen prosessin käynnissä pitämiseen liittyvät kunnossapitotyöt eivät kuulu tiedonantovelvollisuuden piiriin. Tällaisia töitä ovat tuotantolaitoksen koneisiin ja laitteisiin kohdistuvat kunnostus, korjaus ja koneiden tai niiden osien uusiminen. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Seisokkityömaat, joiden työmaatoiminnot ja hankkeen laajuus ovat verrattavissa normaaliin rakennustyömaahan, kuuluvat tiedonantovelvolliseen piiriin. Seisokkityömaiksi katsotaan aluehallintoviraston mukaan sellaiset työmaat joissa työskentelee samanaikaisesti vähintään 10 työntekijää ja työmaan kesto on yli 30 päivää ja heidän

yhteenlaskettu työn kokonaismäärä on yli 500 henkilötyöpäivää. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Pääurakoitsijan ei tarvitse ilmoittaa työntekijätietoja verohallintoon jos työmaan kokonaisarvo jää ilman arvonnäköalaa alle 15 000 euron. Laskiessa hankkeen kokonaisarvoa huomioidaan siihen rakennuttajan ulkopuolisilta tahoilta tilaamien rakennustöiden kustannukset. Kokonaisarvoon ei siis lasketa rakennuttajan omien työntekijöiden palkkakustannuksia (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Päätoteuttajalla tai rakennuttajalla on velvollisuus ilmoittaa muille rakennustyömaalla työskenteleville yritykselle jos 15 000 euron raja-arvo ylittyy kesken rakennustyömaan. Näin he pystyvät ilmoittamaan työntekijöiden tiedot pääurakoitsijalle ja pääurakoitsija pystyy täyttämään tiedonantovelvollisuutensa. Jos 15 000 euron raja-arvo ylittyy työn aikana, ilmoitusvelvollisuus alkaa siinä kuussa missä tiedetään raja-arvon ylittyvän. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Tilaajan ja työnantajan väliset peräkkäiset, keskeytymättömät tai vain lyhyisiin keskeytyksiin perustuvat sopimukset katsotaan raja-arvoa laskettaessa yhtenä sopimuksena. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014).

2.4. Tiedonantovelvollisia koskevat aikamäärät

2.4.1 Tietojen ilmoittamisen ajankohta

Työntekijätiedot ja urakkatiedot on ilmoitettava kuukausittain verohallintoon. Kohdekuukauden tiedot täytyy ilmoittaa viimeistään kohdekuukautta toiseksi seuraavan kuukauden viidentenä päivänä. Näin ollen esimerkiksi kesäkuun tiedot on ilmoitettava verohallinnolle viimeistään elokuun viidentenä päivänä. Määräpäivän osuessa viikonlopulle tai pyhäpäivälle siirtyy määräpäivä seuraavaan arkipäivään. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Työntekijä- tai urakkatietoja ei voi ilmoittaa etukäteen. Esimerkiksi kesäkuun tietoja ei voi siis ilmoittaa toukokuussa. Etukäteen tiedossa olevia toiminta- tai työskentely-

katkoja yrityksen tai työntekijän osalta ei myöskään voi ilmoittaa etukäteen. Ei-toimintaa ilmoitusta ei voi ilmoittaa etukäteen verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.4.2 Milloin tiedonantovelvollisuus alkaa?

Tiedonantovelvollisuus alkoi 1.7.2014 ja on voimassa niin kauan kuin toisin määrätään. Tiedonantovelvollisuus urakka- ja työntekijätiedoista alkaa silloin, kun rakennustyömaa aloitetaan tai aloitetaan rakennustyöt kohteessa. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Urakkatietoja tarkastellessa rakennustyön katsotaan alkaneeksi silloin kun rakennustyöt työmaalla aloitetaan tosiasiallisesti. Tiedonantovelvollisuus alkaa kun työmaalla aloitetaan tekemään ensimmäistä työtehtävää, vaikka lupia tai ilmoituksia ei ole vielä tehty. Urakkatietojen tiedonantovelvollisuuden aloitusajankohta katsotaan sopimuskohtaisesti. Tiedot on ilmoitettava verohallintoon, vaikka kyseistä työtä ei olisi vielä laskutettu. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Verohallintoon on myös ilmoitettava tilaajan maksamat ennakkomaksut, vaikka rakennustöitä ei vielä olisikaan aloitettu. Ennakkomaksun jälkeisiä välikuukausia ennen töiden aloittamista ei tarvitse ilmoittaa. Ennakkomaksujen tiedot ilmoitetaan verohallintoon erillisessä kohdassa, kuitenkin siten että urakan kokonaissummassa nekin ilmoitetaan. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Yhteiseltä työmaalta toimitettavien työntekijätietojen tiedonantovelvollisuus alkaa siitä hetkestä kun ensimmäinen työnantaja aloittaa työmaalla rakennustyöt, vaikka samalla työmaalla ei vielä tässä vaiheessa työskentele muiden työnantajien työntekijöitä. Tällaisissa tapauksissa riittää tieto siitä, että kyseisellä työmaalla tulee jatkossa työskentelemään vähintään kahden eri työnantajan työntekijöitä. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.4.3 Tiedonantovelvollisuuden päätyminen

Tiedonantovelvollisuus urakoista päättyy siihen hetkeen, kun työ luovutetaan tilaajalle ja tilaaja vastaanottaa sen. Takuuajalla tehtävistä korjauksista tai jälkitöistä ei tarvitse antaa tietoja verohallintoon, jos niistä ei laskuteta erikseen. Tiedot takuuajalla laskutettavista lisätöistä on kuitenkin ilmoitettava verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Työntekijätiedot on annettava takuutöiden ajalta, jos yhteinen työmaa on vielä käynnissä. Rakennuttaja on velvollinen ilmoittamaan työntekijätiedot tai nimeämään toisen päätoteuttajan takuuajalla, jos varsinainen työmaan päätoteuttaja on luovuttanut omat työnsä ja lopettanut työskentelyn työmaalla. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Työmaan päättymisen jälkeen laskutettavista urakkasuorituksista, jotka koskevat työmaan vielä käynnissä olevaa aikaa, on ilmoitettava tiedot verohallintoon. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.5 Tietojen ilmoittaminen sähköisesti verohallintoon

Työntekijä- ja urakkatiedot voi ilmoittaa vain sähköisesti verohallintoon. Tiedot voi ilmoittaa, joko ilmoitin.fi tai suomi.fi palvelun kautta. Yritysten edustajat, jotka hoitavat tietojen ilmoittamisen tarvitsevat Katso-tunnisteen, jotta voivat kirjautua sisään ilmoitin.fi tai suomi.fi palveluun. Verohallinto ei ota vastaan paperisia ilmoituksia. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.5.1 Sanktiot tietojen ilmoittamatta jättämisestä

Laiminlyöntimaksu voi suurimmillaan olla 15 000 € ja pienimmillään 100€. Laiminlyöntimaksun suuruus määräytyy tietojen antamisen oikeellisuuden ja tietojen antamisen ajankohdan mukaan. Laiminlyöntimaksu tulee myös, jos tiedot ilmoitetaan muulla tavoin kun verohallinto on määrännyt, esimerkiksi paperilla. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Laiminlyönti maksujen suuruudet enintään:

2000€, jos todetaan, että ilmoitetuissa tiedoissa vähäisiä puutteita, ilmoitus jätetty myöhässä ilman perusteltua syytä tai ilmoitus annettu muuten kuin verohallinto määrännyt.

5000€, jos ilmoitetuissa tiedoissa on olennaisia puutteita tai virheitä.

15 000€, jos tiedot jätetty tarkoituksella antamatta tai ilmoitetut tiedot on annettu tarkoituksella väärin. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

2.5.2 Tilanteet, jolloin laiminlyönti maksua ei määrätä päätoteuttajalle

Päätoteuttajan antamien tietojen virheellisyys tai puutteellisuus johtuvat työnantajan tai itsenäisen työnsuorittajan laiminlyönnin johdosta. Tällaisessa tapauksessa päätoteuttajan on ilmoitettava verohallintoon tapahtuneesta laiminlyönnistä, jottei päätoteuttajalle määrätä laiminlyöntimaksua. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

Laiminlyöntimaksua ei myöskään määrätä päätoteuttajalle, jos työnantajan tai itsenäisen työnsuorittajan antamissa tiedoissa on puute tai virhe, josta päätoteuttaja ei voi kohtuudella edellyttää tietää. (Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014.)

3. TYÖMAAN KULUNVALVONTA

3.1 Yleistä

Rakennustyömaan kulkulupaluettelon pitäminen kuuluu päätoteuttajalle. Jollei päätoteuttajaa ole erikseen määrätty, on kulkulupaluettelon pitämisestä vastuussa rakennuttaja. (Mikä on rakennustyötä 2014.)

Valtioneuvoston asetuksessa rakennustyön turvallisuudessa (205/2009) 13 § on säädetty seuraavaa päätoteuttajan vastuusta:

Päätoteuttajan on varmistuttava, että sillä on tieto työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työsuorittajista ja että heidän perehdyttämistään varten on tarpeelliset tiedot. Työnantajien on annettava työntekijöistään ja itsenäisten työsuorittajien omalta osaltaan tarpeelliset tiedot työmaalla työskentelystä päätoteuttajalle. (A 26.3.2009/205.)

3.2 Kulkulupaluettelosta esitettävät tiedot

Kulkulupaluettelo on merkittävät tiedot, jotka hallitus on esittänyt eduskunnalle verotusmenettelystä ja työturvallisuuslain muuttamisesta HE 92/2012 52 b § seuraavasti:

- 1. henkilön etu- ja sukunimi, syntymäaika ja veronumero;*
- 2. työmaalla työskentelyn alkamis- ja päättymispäivämäärä;*
- 3. työntekijän työnantajan nimi ja Y-tunnus tai sitä vastaava ulkomainen tunniste;*
- 4. lähetetyistä työntekijöistä annetun lain (1146/1996) 4 a §:ssä tarkoitetun edustajan nimi ja yhteystiedot Suomessa.*

(HE 92/2012.)

Henkilön aloittaessa työskentelyn rakennustyömaalla on kulkulupaluettelo on merkittävät kaikki muut tiedot paitsi työskentelyn päättymispäivämäärä. Työskentelyn päättymispäivämäärä ei aina ole tiedossa etukäteen, joten sen voi merkitä kulkulupaluetteloon vasta sitten, kun henkilö lopettaa työskentelyn kyseisellä rakennustyömaalla tai työskentelyn päättymispäivämäärä on tiedossa. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Tilapäisiä tavarantoimittajia ei tarvitse merkitä kulkulupaluetteloon, jos heidän ei katsota tekevän rakennustyötä rakennustyömaalle. Betonin pumppaukseen ja elementtien nostoon osallistuvat kuljettajat tulee merkitä kulkulupaluetteloon. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Päätoteuttajan rakennustyömaalla työskentelevien työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien tulee antaa tarpeelliset tiedot päätoteuttajalle, jotta tämä voi ylläpitää kulkulupaluetteloja. Rakennustyömaan käynnissä ollessa on kulkulupaluettelon oltava rakennustyömaalla työsuojeluhallinnon tarkastettavissa, joko paperiversiona tai sähköisenä versiona. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Päätoteuttajan on rakennustyömaan päättymisen jälkeen säilytettävä kulkulupaluettelo kuusi vuotta (Mikä on rakennustyötä? 2014).

3.3 Kuvallinen henkilötunniste

Ensimmäinen askel kohti tehostettua harmaan talouden torjuntaa oli eduskunnan asetus, jossa verohallinto alkoi ylläpitämään julkista rakennusalan veronumerorekisteriä. Rakennustyömaalla työskentelevillä henkilöillä on oltava kuvallisessa henkilötunnisteessa esillä henkilön veronumero, joka on aktivoitu julkiseen veronumerorekisteriin. (Veronumero-ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

Kuvallisessa henkilötunnisteessa on oltava henkilön etu- ja sukunimi, kuva henkilöstä ja henkilön veronumero ja työnantajan nimi ja y-tunnus. Henkilötunnisteeseen merkattu veronumero tulee olla merkittynä veronumerorekisteriin. Veronumero ei ole automaattisesti merkattu julkiseen veronumerorekisteriin, vaan jokaisen henkilön on erikseen aktivoitava veronumero, jotta se näkyy veronumerorekisterissä. Aktivointi tapahtuu esimerkiksi soittamalla verotoimistoon. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Kuvallinen henkilötunniste on oltava aina esillä henkilön työskennellessä yhteisellä rakennustyömaalla. Rakennustyömaalle tilapäisesti tavaraa toimittavilla henkilöillä ei tarvitse olla kuvallista henkilötunnistetta. Itsenäisten työnsuorittajan henkilötunnisteesta on käytävä ilmi, että hän on itsenäinen työnsuorittaja. Tällöin kuvalliseen henkilötunnisteeseen merkitään muiden tietojen lisäksi esimerkiksi henkilön toiminimi. (Mikä on rakennustyötä? 2014.)

Päätoteuttajan on hyvä tarkistaa työmaalle tulevien työntekijöiden veronumerot, että ne on aktivoitu julkiseen veronumerorekisteriin, samalla kun ottaa henkilön tiedot kulkulupaluetteloja varten.

3.4 Ulkomaalaiset työntekijät

Suomeen ulkomailta töihin tulevilla henkilöillä on oltava myös veronumerorekisteriin merkattu veronumero. Edellytyksenä veronumeron saamiseen on, että ulkomaalaisella henkilöllä on suomalainen henkilötunnus. Suomalaisen henkilötunnuksen voi saada, kun ulkomaalainen henkilö hakee väestötietojärjestelmään. Verohallinto pystyy kirjaamaan henkilön väestöntietojärjestelmään, jos henkilö oleskelee Suomessa alle 12 kuukautta. Muussa tapauksessa henkilön on haettava väestöntietojärjestelmään maistraatin kautta, jonka jälkeen henkilö voi hakea suomalaisen veronumeron verotoimistosta. Suomalaisen henkilötunnuksen saaminen edellyttää, että henkilö käy henkilökohtaisesti asioimassa verohallinnon toimipisteessä. (Veronumero-ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

4. RAKENNUSLIIKE PEKKÄ HÄMÄLÄISEN TARPEET SÄHKÖISEEN KULUNVALVONTA- JA ILMOITUSJÄRJESTELMÄÄN

Rakennusliike Pekka Hämmäläinen tarvitsee kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmän, joka sopii isoille ja pienille työmaille. Käynnissä olevia työmaita on kerrallaan 15-25 ja niiden suuruus vaihtelee. Järjestelmää pitää pystyä käyttämään työmaalla olevan päätteen avulla sekä matkapuhelimella. Työmaalla oleva pääte voi toimia esimerkiksi RFID-lukijalaitteella, joka lukee RFID-tunnisteita tai valttikortin. Matkapuhelinjärjestelmä puolestaan voi toimia lähettämällä tekstiviestin kyseiselle työmaalle tarkoitettuun numeroon. Yrityksessä käytössä olevaa Timeworks-järjestelmää halutaan hyödyntää omien työntekijätietojen henkilörekisterinä. Timeworks-järjestelmän ja uuden kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmän välille täytyy saada luotua rajapinta, jotta omien työntekijöiden tietoja voidaan käyttää hyväksi kulunvalvonnassa ja ilmoitettaessa työntekijätietoja verohallintoon.

Kuukausittainen työntekijöiden määrä, jota järjestelmän tulee pystyä käsittelemään ja ilmoittamaan verottajalle, on 250 työntekijää. Ilmoitettavia henkilöitä on paljon, ja

henkilöt jakautuvat useille työmaille, joten kustannukset nousevat joissakin järjestelmissä suuriksi. Tarkoituksena on löytää järjestelmä, jossa kuukausittainen hinta pysyy kohtuullisena.

Tulevan järjestelmän tulee myös hoitaa työntekijöiden ilmoitukset automaattisesti tai ilmoitukset tulee pystyä tekemään muutamalla napin painalluksella, kuitenkin siten, että ilmoittamista ei ulkoisteta täysin ulkopuoliselle yritykselle. Lain mukaan vastuu ilmoittamisesta on päätoteuttajalla. Jos ilmoittamiseen ulkoistettu yritys jättää ilmoittamatta tietoja verohallintoon, on rakennusliike Pekka Hämäläinen velvollinen maksamaan verohallinnosta tulevat sanktiomaksut.

Muita tärkeitä ominaisuuksia, joita tulevan järjestelmän tulee täyttää:

- Järjestelmän on oltava CSV-yhteensopiva. Kun uusi järjestelmä käyttää CSV-muotoa, voidaan uuden järjestelmän ja Timeworksin välillä siirtää tietoja vaivattomasti. Tämä tietenkin edellyttää, että järjestelmien välille luodaan rajapinta. Lisäksi CSV-muotoa käyttävistä järjestelmistä voidaan ottaa helposti Excel-tiedostona ulos kulkulupaluettelo tiedot työmaakohtaisesti ja tiedot voidaan arkistoida työmaakohtaisesti. Päätoteuttajalla on velvollisuus säilyttää verottajalle ilmoittamiensa työntekijätietoja kuusi vuotta.
- Järjestelmä tarkistaa työntekijöiden veronumerot ja sen, että veronumero on aktivoitu veronumerorekisteriin. Verohallinnolta tulee korjauskehotus ilmoitettuihin työntekijätietoihin, jos jonkun henkilön veronumeroa ei ole aktivoitu yleiseen veronumerorekisteriin.
- Järjestelmä valvoo, että kaikki työmaalla työskentelevät ovat kirjanneet itsensä työmaalle. Tarkoittaen sitä, että järjestelmä valvoo jotenkin, että kaikkien työmaalla työskentelevien tiedot ovat varmasti järjestelmässä. Tämä olisi tärkeä ominaisuus, koska kaikkien työmaiden ympärille ei ole mahdollisuutta pystyttää työmaa-aitaa. Osa korjauskohteista on esimerkiksi kylpyhuoneremontteja, joiden työmaa-alueita on mahdoton aidata.

Tulevalla järjestelmällä ei ole tarkoitus seurata työntekijöiden päivittäistä työaikaa, eikä tehtyjä työtunteja. Järjestelmän tarkoitus on vain kerätä työntekijöiden tiedot työmaakohtaisesti ja ilmoittaa ne automaattisesti verohallintoon. Järjestelmä voisi

toimia esimerkiksi siten, että työntekijä kirjautuu työmaalle sisään vain kerran kuukaudessa, esimerkiksi kuukauden ensimmäisenä päivänä, ja järjestelmä kirjaa kaikki työmaalle kirjautuneet henkilöt automaattisesti ulos kuukauden viimeisenä päivänä.

Rakennusliike Pekka Hämäläinen katsoo myös positiivisena asiana jyvaskyläläiset yritykset, jotka tuottavat kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmiä. Tämä helpottaa neuvottelua ja palaverien pitämistä. Lisäksi mahdollisissa ongelmatilanteissa on helppo hakea apua, kun sitä on saatavissa läheltä.

Järjestelmän kartoitusta varten selvitettiin verohallinnosta, onko työntekijöiden tekemien työtuntien ja tehtyjen työpäivien tiedot tulossa pakolliseksi jossain vaiheessa. Tällä hetkellä näiden tietojen ilmoittaminen on vapaaehtoista, mutta suotavaa verohallinnon mukaan. Verohallinnosta saatujen tietojen mukaan kyseiseen kohtaan ei ole vielä tulossa muutoksia (Harmaan talouden selvitysyksikkö).

5. KULUNVALVONTA- JA ILMOITUSJÄRJESTELMIÄ TUOTTAVIEN YRITYSTEN ENSIMMÄISEN VAIHEEN KARSINTA

Kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmiä tuottavien yritysten määrä on kasvanut huomasti viimeisen puolenvuoden aikana. Järjestelmät ovat myös kehittyneet paljon aiwan ensimmäisistä prototyypeistä. Kehityksen myötä tietojen keräysmenetelmät ovat monipuolistuneet ja järjestelmien avulla verottajalle ilmoittaminen on automatisoitu. Lisäksi kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmien kanssa samaan ohjelmaan on lisätty muita tarpeellisia sovelluksia, joiden avulla yritykset voivat tehostaa työskentelyä työmaalla. Yritykset tarjoavat erilaisia ratkaisuja kulunvalvontaan ja verottajalla tietojen ilmoittamiseen. Suurin osa järjestelmistä on kuitenkin suunniteltu käytettäväksi suurissa rakennushanke kohteissa. Tällaiset järjestelmät eivät siis sovi ainakaan suoraan Rakennusliike Pekka Hämäläiselle.

Ensimmäisessä poissulkemisessa etsin yrityksiä, joilla on kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmiä internetissä. Kotisivuja läpikäymällä selvisi yleensä, vastaako järjestelmä

Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeita. Yleisin poissulkemisen syy oli, että järjestelmässä ei ollut mahdollisuutta ilmoittaa työntekijäntietoja matkapuhelimen avulla tai ilmoittaminen tapahtui pelkästään matkapuhelimella. Tätä toimintoa olisi tarkoitus käyttää varsinkin pienissä kohteissa, joihin ei kannata tai ei pysty asentamaan kiinteää päätettä. Osalla järjestelmiä tuottavista yrityksistä kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmä on integroitu yhteen osaksi talous- ja toiminnanohjausjärjestelmää. Näissä tapauksissa olisi järkevää ottaa koko paketti, eikä vain yksittäistä osaa paketista. Tällaiset paketit ovat yleensä integroitu toimimaan keskenään, joten niiden erottaminen ja rajapinnan luominen Timeworksin-järjestelmän kanssa voi olla työllästä ja kehitystyöstä aiheutuvat kustannukset voivat nousta suuriksi.

Kartoitukseen otettiin mukaan yhteensä 19 kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmiä tuottavia yrityksiä. Nämä yritykset olivat: LogiNets, Evry Jydacom, Spectron, Valvontapalvelut, Flexim, Raksavalvoja, Xpaja, Ecom, Aitosolutions, Tuntinetti, Visma, Megaflex, Admicom, Safetyset, Takamäki, East Dataconst, Raksamittari, Cramo Control ja Kellokortti.

Taulukossa 3 on esitetty yritykset, joihin ei laitettu sähköpostiviestiä. Yritykset suljettiin pois yritysten omilta internetsivuilta saatujen tietojen perusteella. Vasemman puoleisessa sarakkeessa on yrityksen nimi ja oikeanpuoleisessa sarakkeeseen on kirjattu painoarvoltaan painavin syy, minkä takia järjestelmä ei vastaa Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeita.

Taulukko 3. Ensimmäinen valinta kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmistä

Yrityksen nimi	Järjestelmän puutteet
Valvontapalvelut	Työntekijöiden ilmoitukset tehdään järjestelmään pelkästään käyttäen älypuhelimien kehitettyä sovellusta.
Flexim	Työntekijät eivät voi ilmoittaa itseään työmaalle matkapuhelimen avulla. Soveltuu suuremmille työmailla.
Aitosolutions	Työntekijöiden tiedot kerätään pelkästään työmaalle asennettavan lukupäätteen kautta. Ei siis ole mahdollisuutta ilmoittaa tietoja matkapuhelimen avulla.
Tuntinetti	Työajanseurantaan suuntautunut järjestelmä. Sopii parhaiten isoille rakennustyömailla.
Admicom	Rakennusliike Pekka Hämmäläisellä työskentelevä Olli Matikainen oli jo aiemmin kysynyt yritykseltä järjestelmää.
Safetyset	Järjestelmässä ei ollut mahdollista tehdä ilmoitusta käyttäen matkapuhelinta.

6. KULUNVALVONTA-JA ILMOITUSJÄRJESTELMÄN VALINTAPROSESSI

6.1 Kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmien toinen karsinta

Muihin opinnäytetyöhön mukaan otettuihin yrityksiin otettiin yhteyttä sähköpostitse. Sähköpostilla haluttiin saada selville lisätietoja yritysten tarjoamista kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmistä. Olennaisimmat kysymykset joihin hain vastausta olivat:

-Tekeekö järjestelmä automaattisesti ilmoitukset verottajalle?

- Kuinka tietojen arkistointi toimii?
- Käyttääkö järjestelmä CSV-muotoa?
- Pystyykö järjestelmään tekemään rajapintaa toisen ohjelmiston kanssa?
- Miten henkilörekisteri toimii ja kuka ylläpitää henkilörekisteriä?
- Voiko järjestelmää käyttää sekä paikalleen asennettavan lukijan että matkapuhelimen avulla?
- Järjestelmän lisenssi, kuukausi ja muiden käyttökulujen suuruus?

Sähköpostiviestiin saamien vastausten perusteella tein seuraavan karsinnan jäljellä olevien laitteistojen välillä. Vastauksia sähköposteihin sain hyvin jokaiselta yritykseltä. Lisäksi sähköpostiviestien vastaukset olivat hyvin yksityiskohtaisia ja jokainen yritys kertoi heidän järjestelmästänsä avoimesti. Osa yrityksistä kertoi suoraan sähköpostissa, että heidän tarjoamansa kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmä ei sovellu Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeisiin. Edellä mainitun syyn ohella suurin syy siihen miksi jonkin tietyn yrityksen kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmä ei tullut valituksi oli taloudelliset ja toiminnalliset syyt. Monet yritykset ovat hinnoitelleet järjestelmänsä, joko ilmoitettavien henkilöiden mukaan tai sen mukaan kuinka monelta eri työmaalta tiedot tulevat ilmoituskuukauden aikana. Cramon kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmään kävimme perehtymässä paikan päällä yhdessä Rakennusliike Pekka Hämäläisessä työskentelevän Olli Matikaisen kanssa. East Dataconst esitteli myös heidän järjestelmänsä toimintaa pidetyn Skype-palaverin välityksellä.

Taulukossa 4 on esitetty yritykset, jotka eivät vastanneet Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeita kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmästä sähköpostivastausten, palaverien ja Skype-palaverien jälkeen.

Taulukko 4. Toinen poissulkeminen Kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmistä

Yrityksen nimi	Järjestelmän puutteet
Loginets	Yritys tekee ja lähettää ilmoitukset verottajalle.
Evry Jydacom	Kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmä on integroitu osaksi Evryn kokonaisjärjestelmää. Kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmän ottaminen erillisinä ei ole järkevää.
Spectron	Työntekijöiden tiedot kerätään työmaalle asennettavien päätteiden tai käsipäätteiden avulla. Työntekijöillä ei ole siis mahdollista kirjautua sisään työmaalle matkapuhelimen avulla.
Xpaja	Toimii yhteistyössä kellokortti.fi palvelun kanssa. On suuntautunut enemmän työajanseurantaan ja palkanlaskentaan.
Visma	Toimii integroidusti Visman talous- ja toiminnanohjausjärjestelmien kanssa, jota ei voi integroida muihin järjestelmiin. Tulisi siis ottaa käyttöön myös talous- ja toiminnanohjausjärjestelmä.
Megaflex	Toimii parhaiten suurilla työmailla, jossa kulunvalvontaan käytetään pyöröportteja. Paikalleen asennettavan päätteen tulee asentamaan Megaflexin työntekijä.
Takamäki	Kuukausihinta muodostuu työmaiden lukumäärän ja miesvahvuuden mukaan.
Raksamittari	Kuukausihinta muodostuu työmaiden lukumäärän ja ilmoitettavien työntekijöiden mukaan.
Kellokortti	On suuntautunut enemmän työajanseurantaan ja palkanlaskentaan.

Parhaiten Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeet kartoitukseen mukaan otetuista järjestelmistä täyttää Cramon control, East Dataconst ja Raksavalvoja.

6.1 Cramo control

Cramo on helsinkiläinen yritys, jolla on toimipisteitä ympäri Suomea. Cramo keskittyy pääasiassa rakennuskoneiden ja rakennuslaitteiden vuokraukseen. Cramolta löytyy

myös rakennustyömaan kulunvalvontaan ja verottajalle ilmoittamiseen tarkoitettu kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmä.

Hyvät puolet:

- Järjestelmällä voidaan ilmoittaa helposti urakka- ja työntekijätietoja verottajalle
- Automaattinen ilmoitus työntekijätiedoista verohallinnolle
- Henkilörekisteri helppo ylläpitää ja päivittää. Työntekijöiden tiedot saadaan henkilörekisteriin lukemalla valttikortti RFID-lukijalla, joka on tietokoneessa kiinni, ilmoittamalla henkilön veronumero tai manuaalisesti kirjaamalla
- Kulunvalvonnan voi suorittaa paikalleen asennettavalla päätteellä, siirrettävällä päätteellä tai mobiililaitteella lähettämällä tekstiviesti
- Toimii pienillä ja isoilla työmailla
- Excel tulosteet: Kukulupaluettelot helposti Excel-muotoon
- Työntekijöille voi kirjata erikoisosaamisia ja tutkintoja
- Ilmoittaa työntekijät, joilla on menossa työturvallisuuskortti tai tulityökortti vanhaksi
- Tarkistaa yritysten tilaajavastuutiedot automaattisesti, ilmoittaa jos ne eivät ole kunnossa
- Ohjelmaan pystyy tallentamaan valmiita lomakepohjia, esimerkiksi perehdyttämislomake
- Tarkistaa, että työntekijän veronumero on merkitty veronumerorekisteriin

Huonot puolet:

- Kuukausihinta nousi korkeaksi
- Rajapinnan luominen Timeworks-järjestelmään lisätöinä
- Ei varmistusta siitä, että kaikki työmaalla työskennelleet työntekijät ovat kirjanneet itsensä työmaalle kuukausittain
- Korjausilmoitusten tekeminen?

6.2 East Dataconst

East Dataconst Oy on kuopiolainen yritys, joka tarjoaa rakennustyömaille monipuolisen työmaajärjestelmän. Työmaajärjestelmä on suunniteltu yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Työmaajärjestelmään sisältyy paljon rakennustyömaalle hyödyllisiä välineitä, joilla voidaan tehostaa rakennustyömaalla työskentelyä.

Hyvät puolet:

- Kulunvalvonnan voi suorittaa paikalleen asennettavalla päätteellä tai mobiililaitteella
- Toimii pienillä ja isoilla työmailla
- Ohjelma sisältää TR-, MVR – ja laatumittaukset, työmaapäiväkirjan, työmaamuistion, työmaa kuvauksen, työntekijöiden työajanseurannan, perehdytyslomakkeen, kulkulupaluettelon ja ilmoitukset verottajalle
- Ohjelma laskee TR-mittauksen pisteet automaattisesti
- Työmaapäiväkirjan saa Exceeliin, josta sen pystyy tulostamaan
- Työntekijöille voi kirjata erikoisosaamisia ja tutkintoja
- Ilmoittaa työntekijöistä, joilla on menossa työturvallisuuskortti tai tulityökortti vanhaksi
- Järjestelmää voidaan käyttää tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella
- Ohjelma tarkastaa yritysten tilaajavastuutiedot automaattisesti, ilmoittaa jos eivät ole kunnossa
- Tukee Word ja Excel tiedostomuotoja
- Henkilörekisteriä helppo ylläpitää ja päivittää, työntekijän tiedot lisätään henkilörekisteriin henkilön veronumerolla, valttikorttinumerolla tai manuaalisesti
- Käyttäjä ylläpitää henkilörekisteriä ja kaikkia muita järjestelmän palveluita
- Aliurakoitsijoille voi antaa oikeudet lisätä omia työntekijöitään henkilörekisteriin
- Veronumeron voi tarkistaa samalla kun lisää uuden henkilön henkilörekisteriin painamalla veronumeron vieressä olevaa ”tarkista” nappia
- Työntekijätiedot ja urakkatiedot helppo ilmoittaa verohallintoon, ilmoittamista ei ulkoistettu. Edellisen kuukauden ilmoituksen pystyy ottamaan pohjaksi uudelle ilmoitukselle

- Ohjelma uloskirjaa automaattisesti työntekijän edelliseltä työmaalta, jos työntekijä kirjautuu sisään jollekin toiselle työmaalle
- Offline-mode, jos verkkoyhteyttä ei saatavissa sillä hetkellä. Ohjelma ottaa kirjaukset muistiin parin tunnin ajan ja kirjaa tulleet kirjaukset järjestelmään, kun verkkoyhteys palautuu
- Kk-hintaan vaikuttaa vain pääkäyttäjätunnusten määrä, koko ohjelmistoa hyödyntävät kehitykset tehdään ilman lisäkustannuksia
- RFID-lukijan kappalehinta alhainen
- RFID- tunnisteen kohdistaminen työntekijälle tapahtuu työnjohtajan kännykällä NFC-yhteyden avulla
- Käyttöönottokoulutus ilmainen

Huonot puolet:

- Ei varmistusta siitä, että kaikki työmaalla työskennelleet työntekijät ovat kirjanneet itsensä työmaalle
- Rajapinnan luominen Timeworks-ohjelmistoon lisätöinä
- Mobiililaitteella kirjautuminen työmaalle vaatii älypuhelimien ja toimivan internetyhteyden

6.3 Raksavalvoja

Raksavalvoja on Smart Integration Oy:n järjestelmä, jolla voidaan suorittaa työmaan kulunvalvonta ja ilmoitukset verohallintoon. Järjestelmällä voidaan lisäksi kirjata ylös työntekijöiden tuntiraportit suoraan palkanmaksuun.

Hyvät puolet:

- Järjestelmällä voidaan ilmoittaa urakka- ja työntekijätietoja verohallintoon
- Kulunvalvonnan voi suorittaa RFID-lukijalaitteella ja mobiililaitteella
- Mahdollisuus käyttää ohjelmistoa vain ilmoittamiseen (Työntekijä tekee vain yhden kirjauksen kohdekuukautta kohden työmaalle)
- Ilmoituksen tekeminen verottajalle helppoa, ei ulkoistettu
- Saadaan työntekijöiden tunnit palkanmaksuun

- Ilmoitusten arkistointi tietokantaan
- Tiedot saadaan ulos ohjelmistosta myös CSV-muodossa
- Rajapinnan tekeminen toiseen ohjelmaan onnistuu
- Pääkäyttäjä ylläpitää henkilörekisteriä
- RFID-lukijoissa ollaan siirtymässä android pohjaisiin puhelimiin ja tabletteihin, jotka asiakas voi itse hankkia

Huonot puolet:

- mobiililaitteella kirjautuminen vaatii älypuhelimien ja internetyhteyden
- Rajapinnan luominen Timeworks-järjestelmään lisätöinä
- Ei varmistusta siitä, että kaikki työmaalla työskennelleet työntekijät ovat kirjanneet itsensä työmaalle
- Jokaisen RFID-laitteen ohjelmistolisenssillä erillinen kk-hinta

6.4 Valittujen järjestelmien vertailu

Taulukossa 5 on esitetty kolmen valitun järjestelmän vertailu.

Taulukko 5. Valittujen kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmien vertailu

Yritys/ominaisuus	Raksavalvoja	East Dataconst	Cramo Control
Sisäänkirjautumisen mahdollisuudet	RFID-tunnisteella, valttikortilla ja älypuhelimella	RFID-tunnisteella, valttikortilla ja älypuhelimella	RFID-tunnisteella, valttikortilla ja tekstiviestillä
Ohjelmiston toimintaympäristö	Pilvipohjainen	Pilvipohjainen	WWW-palvelin
Käyttöliittymä	Mobiilisovellus ja selain	Mobiilisovellus, selain	Selain
Ohjelmiston lisävarusteet	Työntekijöiden tuntitiedot palkanmaksuun	Tuntitiedot palkanmaksuun, perehdytykset, erilaiset lomakkeet työmaalle, yritysten tilaajavastuutiedot, työmaapäiväkirja, työturvallisuus- ja laatumittarit.	Yritysten tilaajavastuutiedot, perehdyttämislomake
CSV-yhteensopiva	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Henkilörekisterin ylläpito	Yritys hoitaa itsenäisesti	Yritys hoitaa itsenäisesti	Yritys hoitaa itsenäisesti
Järjestelmän hinta (Laitteen käyttökustannukset vuodessa viidellä RFID-lukijalla)	-Verkkopalvelu 59€/kk -Kulunseuranta 1-250 seurattavaa 250€/kk - RFID- lukijalaitteen ohjelmistolisenssi 15€/kk/laite Hinta vuodessa: 4608€	- 400€/kk/ 8 pääkäyttäjää - RFID-lukijan ostohinta 190€/kpl Hinta vuodessa: 4800€ Lisäksi 950€ RFID-lukijat kertaostoksena	-RFID-lukija 170€/kk/kpl -Mobiililukija 190€/kk/kpl tekstiviestikirjaus 6€/kpl Hinta vuodessa: 24 600€ sisältää 5 RFID-lukijaa ja 200 tekstiviestiä
Rajapinnan tekeminen toiseen ohjelmaan	Onnistuu	Onnistuu	Onnistuu
Tietojen arkistointi	Ohjelma arkistoi ilmoitukset järjestelmän tietokantaan ja ne voidaan hakea sieltä jällenpäin. Mahdollisuus Excel-tiedostoon.	Ohjelma arkistoi ilmoitukset järjestelmän tietokantaan ja ne voidaan hakea sieltä jällenpäin. Mahdollisuus ottaa Excel-tiedostona koneelle.	Tietokanta ja lisäksi voidaan ottaa Excel-tiedostona koneelle

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa olemassa olevia kulunvalvonta- ja ilmoitusjärjestelmiä ja löytää 3-5 järjestelmää, jotka vastaavat parhaiten Rakennusliike Pekka Hämääläisen tarpeita. Kartoitukseen otettiin mukaan 19 järjestelmää. Sähköpostien, palaverien ja Skype-palaverien jälkeen jäljelle jäi 3- järjestelmää, jotka ominaisuuksiltaan vastasivat parhaiten Rakennusliike Pekka Hämääläisen tarpeita.

Kartoituksessa mukana olleista järjestelmistä yksikään järjestelmä ei suoraan vastannut Rakennusliike Pekka Hämääläisen tarpeita rakennustyömaiden kulunvalvontaan ja verohallintoon ilmoittamisen osalta. Rakennusliike Pekka Hämääläinen joutuu sijoittamaan siihen, että kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmän tarjoava yritys tekee lisätöinä tarvittavat muutokset järjestelmään.

Kartoituksessa mukana olleisiin järjestelmiin lisätöinä pystytään kehittämään uusia ominaisuuksia ja korjaamaan haluttuja puutteita. Tarkoittaen, että rajapinnan tekeminen Timeworks-järjestelmään tehdään lisätöinä. Tässä tapauksessa tämä tarkoittaa, että Rakennusliike Pekka Hämäläinen maksaa kehittämistyön.

Kartoituksessa mukana olleista järjestelmistä missään ei ollut mitään varmistuskeinoja sille, että kaikki työmaalla työskennelleet työntekijät ovat varmasti kirjanneet itsensä sisään työmaalle ja varmistutaan siitä, että kaikkien työntekijöiden tiedot löytyvät kulkulupaluettelosta ja ne ilmoitetaan verohallintoon. Aidatuilla työmailla työntekijöiden kirjautuminen työmaalle pystytään varmistamaan pyöröportteihin asennettavalla lukijapäätteellä niin, että pyöröportti aukeaa vain silloin, kun henkilö kirjaa itsensä sisään työmaalle RFID-tunnisteen avulla. Pyöröporttia ei ole mahdollista, eikä kannattavaa asentaa kaikille Rakennusliike Pekka Hämäläisen työmaille. Asian voisi toteuttaa esimerkiksi siten, että ohjelmisto lähettää kaikille kyseisellä työmaalla työskennelleille aliurakoitsijoille kuukauden lopussa linkin, jonne aliurakoitsija voisi ilmoittaa omien työmiesten tiedot, jotka ovat työskennelleet kyseisellä rakennustyömaalla. Tämän jälkeen ohjelma vertaa automaattisesti työmaalta saatuja työntekijätietoja ja työmaalla työskennelleiltä aliurakoitsijoilta saamia tietoja keskenään. Tällä pystyttäisiin helposti varmistamaan, että verohallintoon lähetettävät työntekijätiedot ovat ajan tasalla ja oikeita. Tällä ohjelmaan sisältyvällä toiminnolla saadaan myös poistettua laiminlyöntimaksu, jonka verohallinto voi antaa päätoteuttajalle virheellisten tietojen antamisesta, koska pääurakoitsijalle varmennetut työntekijätiedot ovat olleet virheellisiä ja päätoteuttajan ei voida olettaa niistä tienneen.

Rakennusliike Pekka Hämäläinen voi vaatia omilta työntekijöiltään älypuhelinta ja nettiliittymää, mutta aliurakoitsijoilta tätä ei voi vaatia. Useat järjestelmät käyttävät työmaalle sisäänkirjautumiseen älypuhelimien sovellusta, joka vaatii nettiliittymän. Tällaista järjestelyä ei voida ottaa käyttöön ennen kuin kaikilla työntekijöillä ja aliurakoitsijoilla on älypuhelimet, jotta voidaan varmistaa, että mobiililaitteella sisäänkirjautuminen on täysin luotettavaa ja kaikki pystyvät sen tekemään.

Kolmesta jäljellä olevasta järjestelmästä parhaiten Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeet täyttää East Dataconst Oy:n työmaajärjestelmä. Järjestelmää voidaan käyttää

moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin kulunvalvontaan ja ilmoituksiin verohallintoon. Järjestelmä tukee hyvin työmaatoimintaa ja nopeuttaa työnjohtajien päivittäisten rutiinien tekemistä, kun järjestelmä tulee tutuksi käyttää. Järjestelmää kehitetään käyttäjien toiveiden mukaan ja uusien ominaisuuksien kehittämien ohjelmaan sisältyy järjestelmän kuukausihintaan. Kuukausihinta koostuu vain pääkäyttäjätunusten määrästä, joka ei rajoita työmaiden eikä ilmoitettavien työntekijöiden lukumäärää. Tämän tyyppinen hinnoittelu sopii hyvin Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeisiin, koska kuukausittain työmaita on useita ja ilmoitettavien työntekijöiden määrä vaihtelee. Lisäksi RFID-lukijoiden ja RFID-tunnisteiden yksikköhinnat ovat edulliset, joten voidaan harkita käytettäväksi pelkästään RFID-lukijoita ja RFID-tunneteita myös pienillä työmailla.

8. POHDINTA

Markkinoilla on runsaasti järjestelmiä, joita voi käyttää hyväksi, kun haluaa hoitaa työmaan kulunvalvonnan ja ilmoittamisen verottajalle sähköisesti. Osa järjestelmistä on suunniteltu toimimaan suurilla työmailla ja osa puolestaan toimimaan pelkästään pienillä työmailla. Lisäksi kaikki järjestelmät ovat suhteellisen uusia, urakka ja työntekijätietojen ilmoittaminen verohallintoon tuli pakolliseksi 1.7.2014 eli alle vuosi sitten. Järjestelmät ovat vielä kehittymässä ja niitä parannellaan koko ajan. Rakennusliike Pekka Hämäläisellä on yhtäaikaaisesti käynnissä olevia työmaita toistakymmentä ja työmaiden työntekijöiden määrä ja ajallinen pituus vaihtelevat toisistaan paljon. Tämän tyyppisiä rakennusyrityksiä on suhteellisen vähän, joten järjestelmiäkään ei ole osattu suunnitella toimimaan täysin kyseessä olevaan tarkoitukseen.

Opinnäytetyössä haastavaa oli vertailla eri järjestelmiä aluksi pelkkien internetsivujen perusteella, ja tehdä niiden tietojen perusteella karkea poissulkeminen. Opinnäytetyön tekemiseen käytettävissä ollut aika ei riittänyt siihen, että kaikkien alussa mukana olleiden yritysten kanssa olisi sopinut palavereja tai Skype-keskusteluja, jossa yritykset olisivat voineet näyttää järjestelmän toimintaa käytännössä ja esitellä sitä tarkemmin. Tällä tavoin olisi saanut paljon tarkemman kuvan eri järjestelmistä, kuin

internetsivujen perusteella. Sähköpostilla esitetyt kysymykset olivat kuitenkin valittu siten, että niihin saatujen vastausten perusteella pystyi muodostamaan käsityksen missä määrin mikäkin järjestelmä vastaa Rakennusliike Pekka Hämäläisen tarpeita. Lisäkysymykset sähköposteilla, palaverit ja Skype-palaverit auttoivat luomaan käsityksen eri ohjelmistojen soveltuvuudesta. Lisäksi ohjelmistojen toiminnan näkeminen käytännössä helpotti valintojen tekemistä. Haastavana opinnäytetyön aikana koin myös kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmiä tuottavien yritysten kanssa asioidessa yhteisen kielen löytämisen. Aluksi heidän käyttämät käsitteet olivat vieraita, joten välillä piti varmistaa, että mitä he tarkoittavat kyseisellä termillä ja olenko itse ymmärtänyt sen oikein.

Opinnäytetyötä olisi voinut jatkaa vielä selvittämällä kulunvalvonta- ja ilmoitinjärjestelmiä tuottavilta yrityksiltä kehitystöiden kustannuksia ja niiden toteuttamisen aikataulua ja mahdollisesti olla mukana kehittämässä ohjelmaa testaamalla sen toimivuutta Rakennusliike Pekka Hämäläisessä. Järjestelmän valinnan jälkeen olisi myös hyvä tehdä käyttöohjeet kyseiseen järjestelmään sekä työnjohtajille että työntekijöille.

Seuraavaksi on Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy:n vuoro tehdä päätöksiä. Haluavatko he siirtyä käyttämään jotain opinnäytetyössä esitetyistä järjestelmistä. On tietenkin mahdollista jatkaa samalla tavalla kuin tähän asti on menty ja ilmoittaa tiedot verohallintoon manuaalisesti ja odottaa uusia järjestelmiä markkinoille tai vanhojen järjestelmien kehittymistä. Uuteen järjestelmään siirtyminen vie aina jonkin verran aikaa ja siirtymisajankohta pitää miettiä niin, että kaikki ehtivät perehtymään ja opettelemaan järjestelmän käytön.

LÄHTEET

A 26.3.2009/205. Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta. Viitattu 2.3.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

HE 92/2012. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta. Viitattu 23.3.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

L 18.12.1995/1558. Laki verotusmenettelystä. Viitattu 20.2.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

L 3.12.1993/1501. Arvonlisäverolaki. Viitattu 6.2.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

Mikä on rakennustyötä? 2014. Rakennusalan valvonnan koordinaatioryhmän muistio. Työsuojeluhallinto. Viitattu 23.2.2015. <http://www.tyosuojelu.fi/upload/mikaon-rakennustyota2014.pdf>

P.Hamalainen N.d. Rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy internetsivu. Viitattu 23.2.2015. <http://www.phamalainen.net/>

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus 2014. Viitattu 14.3.2015. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll\(32723\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll(32723))

Rakentamisen uudet velvoitteet.2014. Ilmoitusvelvollisuusohje verohallinto.

Verohallinnon päätös rakentamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta 2014. 14.2.2014. Viitattu 23.2.2015. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatos_rakentamiseen_liitt\(31773\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatos_rakentamiseen_liitt(31773))

Verohallinto. Harmaan talouden selvitysyksikkö. Verohallinto. Puhelinsoitto 23.3.2015

Veronumero- ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012. Verohallinnon verkkosivut. Viitattu 14.3.2015. http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veronumero/Veronumero_ohje_rakennusalan_tyontekijo%2820240%29

LIITTEET

Liite 1. Esimerkki RFID-lukijalaitteesta

Liite 2. Esimerkki RFID-tunnisteesta

Liite 3. Valttikortti

